

SOKOLSKI GLASNIK

Organ Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije // Izlazi 1., 11. i 21. svakog meseca • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava u Ljubljani, Narodni dom • Telefon 2543 • Račun pošt. šted. 12.943 • Oglasi po ceniku

God. I.

Ljubljana, 1. decembar 1930.

Broj 30.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije

Naš 1. decembar

Svoj braći i sestrama!

Na današnji dan, kada Sokolstvo Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije slavi naš državni i svoj sokolski praznik, sabrana su oko sokolskih zastava čista sokolska srca, iz kojih plamti vatra sokolske ljubavi prema uzvišenoj sokolskoj misli i prema našoj državi, koja se u toj neizrecivoj ljubavi diže k novome životu, ukrašenom vrlinama našeg radinog, poštenog i junačkog jugoslovenskog naroda.

Poziv našeg kralja ukazuje nam pravi put do udruživanja svojih zdravih narodnih snaga, a za veliku budućnost naše domovine. Taj poziv jest jeka naših sokolskih srdaca, koja su prekaljena sokolskim načelima. Ova načela mi ne propovedamo samo rečima, nego ih provodimo svojim radom i životom, jer znamo, da niko ne može nesebičnije i uspešnije služiti narodu i zemlji, nego oni, koji otvoreno i muški polažu zakletvu vernosti sokolskoj ideji, nego oni, koji se zavetuju, da će biti poslednji u uživanju, a prvi na dužnosti i požrtvovanju.

Mi hoćemo čisto Sokolstvo, koje isključuje svaku zloporabu te velike slovenske ustanove i koje u našoj zemlji uklanja svaku trgovinu sa Jugoslovenstvom. Došlo je doba preporoda duša i srdaca čitavog naroda po zapovesti nacionalne svesti i kulturnog čovečanstva. Tome velikome zadatku služi naše Sokolstvo vaspitanjem trajno čistih značajeva, vaspitavanjem osećaja odgovornosti za svako poduzeto delo i mišlju na njegove posledice. U ovome radu hoćemo istrajati, hitajuć samo napred po strmom i napornom putu u službi časti naroda i slave otadžbine.

U duhu velikih reči našeg kralja, koje nam je progovorio na Vidovdan ove godine, mi jugoslovenski Sokoli jesmo i hoćemo da ostanemo veza sa velikom sveslovenskom sokolskom zajednicom. Ova zajednica ima svoj temeljni oslonac u ideji Tyrševe genijalnosti, pa zato verujemo u njezinu snagu i njezinu pobjedu svuda na svetu, gde kucaju iskrena slovenska srca! Gde žive ideali, tamo se savija venac pobjede Istine i Pravde!

Naše nacionalno-vaspitno delo mora da otrese s lica našeg naroda žalosnu činjenicu, da je u nekim krajevima naše zemlje gotovo nestao svaki smisao za narodni jezik i za sve, što je domaće i narodno. U težnji za svetskim prestižem zaboravljamo, da možemo doći do svetskog imena samo putem sopstvenog naroda i samo njegovom snagom, a nikako time, ako oslabljujemo i potcenjujemo njegove osebine i krasote. Ko se ne poštuje sam, toga neće nitko poštivati.

Ovo nam nalaže naša nacionalna svest i naša je dužnost, da čuvamo ne samo samostalnost svoje države, nego i samostalnost duhovnog života i karaktera svoga naroda, kako ga ne bi otrovala bolest tuđinstva. Nemamo li nezavisnosti i samostalnosti u sebi samima, nemamo je nigde! Sloboda živi samo u unutarnjem životu, inače slobode nema!

Naša je zadaća, da budimo narodnu svest i ljubav prema materinjem jeziku i prema narodnom duhu. Pa kako nam treba mira i reda za fizički život i rad, tako nam treba samosvesti, ponosa i muževnosti za usčuvanje nacionalne duhovne samobitnosti. Samo tako stvara se novi i svetao lik Jugoslovena, koji mora da u čitavom svetu stekne mesto, koje odgovara jednom visoko kulturno razvijenom narodu.

Mi jugoslovenski Sokoli iznašamo na svetlo dana ogromno bogatstvo svoje zemlje i svojih duša, pa u toj službi, u kojoj iscrpljujemo sve svoje moralne i materijalne snage, osećamo se sretnima i radosnima.

I danas — kada slavimo svoj i državni praznik — pozivljemo sav narod, da veruje u vlastitu snagu; pozivljemo ga na moralan život, pozivljemo ga u sokolsku porodicu. Borbom svojih ideala za pobjedu kreposti i čednosti služimo veličini naroda. Sokolstvo je štiti svetosti domovine. Na tom štiti urezani su mač borbe i grančica masline mira.

Svima vama naš bratski pozdrav!

ZDRAVO!

Beograd, 1. decembra 1930.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije

Država

Ti si že bila, ko te bilo ni:
nosili smo te v svojem hrepenenju,
gradili bratje v svojem te trpljenju,
da robsko srce še slutilo ni.

Ustvarjena iz težkih, mučnih sanj,
iz borb rojena in s krvjó kropljena,
na širnem svetu nam si mati ena,
ljubezni naše željna in dejanj.

Porasla v veličastvo si gorá,
razširila v lepoto se ravnine,
v cvetočih gajih slika je miline,
a moč razglašá tvojo val morjá. —

Do kod gre tvoja meja, tvoja last?
Do tja, kjer zadnje naše srce bije,
kjer prst kosti junakov bele krije,
kjer prapor naš se vije v tvojo čast!

In kakor zore se škrlatni val
Sokolov volja lije na vse kraje,
postavlja straže, da se ne omaje
vekovnost tvojih dalj in tvojih tal!

Iz nas, za nas in v nas si, majka ti,
in v krono veličastnosti mi tvoje,
glej, kujemo kreposti duše svoje,
da kakor solnce tvoj obraz žaril

E. Gangl

ANTE BROZOVIĆ (Beograd):

Sokolske misli na dan državnog ujedinjenja

Sokolstvo kraljevine Jugoslavije dosledno svojim načelima i svesno toga, da je ono važan faktor u našem javnom životu, a pogotovo sada u slobodnoj i ujedinjenoj domovini, od postanka današnje Jugoslavije godimice je slavilo dan 1. decembra kao sokolski blagdan.

Činilo je to svesno i hotice, jer je znalo, da su danom 1. decembra 1918. udareni temelji ove naše zajedničke države, za koje je Sokolstvo radilo pre rata, trpelo za vreme rata, a za koju se danas zalaže svim svojim silama.

I ove godine danom 1. decembra slavimo dvanaestu obletnicu, kada je faktično stvorena današnja naša slobodna, nezavisna i ujedinjena država Jugoslavija. Dan 1. decembra napunja srce svakog iskrenog Jugoslovena velikom radošću, jer na taj dan, kako smo kazali, udareni su temelji današnje samostalnoj državi za koju svaki pojedini Jugosloven, osećao se on bilo Hrvatom, Srbinom ili Slovencom, može i mora da kaže, da je naša i samo naša!

Jest, ona je naša, jer je izgrađena na kostima vlastitih sinova uz uzdahe i patnje vlastitih majka. Na dan 1. decembra, na dan dvanaeste obletnice ujedinjenja, svaki sin ove domovine, bez razlike na mišljenje, osvrnut će se na prošle dane, na prošle godine, koje smo svi skupa proživeli u vlastitoj državi kao slobodan narod.

O ovom dvanaesto godišnjem zajedničkom životu prosuđivat će se onako, kako su bile ispunjene, odnosno neispunjene naše nade, koje smo u prvim danima začetka novoga života polagali u našu narodnu državu.

Jedni će sa zadovoljstvom gledati u dvanaesto godišnju prošlost i u ona dela, koja su u ovom razdoblju učinjena, dok će drugi sa nevoljom suditi o ovim delima.

Pa napokon, kako da bude drugačije? Ta uvek na kraju krajeva ostajemo oni sitni, mali ljudi, koji se gubimo u onim sitnim zemaljskim trzavicama, koji nismo kadri da se povedemo tokom hladnog rasuđivanja, koji vrlo retko računamo sa činjenicama, a još se ređe zadovoljavamo s onim, što je do naših sila, što nam je momentano jedino moguće. Naše sreće uvek teži višem. No ipak, oni, koji ljube svoj narod, koji vole ovu državu, uvereni su u tome, da se ne da sloboda naroda uzdržati bez rada i života, pa će baš radi toga sa zadovoljstvom i ponosom ogledavati se na uspehe svoga rada, a da im neće biti žao žrtava, koje su u tu svrhu doprineli, ma da su često puta bili upravo prisiljeni, da prionu na rad za svoju državu; ma da su često puta klecali pod teretom dužnosti. Ta oni su dobro znali, a znaju jaš i danas, da smo dužni sve to raditi, da osi-

guramo svoju slobodu, svoju državu, koja nam pruža sve uslove za nesmetani narodni razvoj.

Za one, čije je srce napunjeno gorčinom, čitavo delo oko narodnog i državnog ujedinjenja, oko osnutka naše države, jest slabo i manjkavo, jedna malenkost bez veće vrednosti, a to zato, jer se nisu ispunile njihove nade i želje. Ovakovi nećemo nikada biti zadovoljni, jer naša sloboda, naša država, bila im je i biće uvek neka zapreka u njihovim pritaženim nastojanjima.

Dvanaest godina! Dosta veliko doba u životu pojedinaca, ali jedna ništica u životu naroda. Pa ipak i ovo doba od dvanaest godina dovoljno je, da narod, u koga je moralne moći, uzmožne u ovom razdoblju sa svojim radom i ispunjenjem dužnosti da stvori velika dela, koja mu omogućuju uređeni državni život. Nema li u narodu tih moralnih sila, onda je neminovno, da takav narod vodi svoju državu do raspada — propasti.

No mi, Jugosloveni, možemo s ponosom istaknuti, da u našem narodu ima obilno moralne snage. To nam je dokazalo minulih dvanaest godina, u koje su doba baš ove moralne snage pridigle i pokrenule uspešno delo skrajnje požrtvovanosti za ovu državu. Danas s ponosom možemo naglasiti, da se je unatoč svima razroznim silama, bilo ovdje kod kuće, bilo u tuđini, ova država održala i održaće se.

Moralna snaga našega naroda tako je velika, da je ona odbila sve napadaje naših neprijatelja i hametice uništila njihova zaplotnjačka nastojanja. Granice države stoje i ostajće tako dalje intaktne, jer na njima stoji budna straža Sokolova. Ove granice mogu se samo pomaci napred, a nikada natrag. Ove granice mogu se ustaliti samo onde, gde prestaje naša materinja reč!

I na ovogodišnju obletnicu dvanaeste godišnjice vlastite, ujedinjene i slobodne države, jugoslovensko Sokolstvo uzdignute glave i vedra čela može otvoreno reći, da je ono u tom pogledu najviše žrtvovalo i da je baš ono svojom požrtvovnošću i ljubavlju do ove države mnogo pripomoglo konsolidaciji prilika u državi.

Spomen na teško doba sužanjstva, koje smo proživljali u tuđinskom ropstvu, sila nas da podvostručenom snagom prionemo na rad oko usčuvanja slobode naše države.

Po ovoj slobodi doći će sloboda i onoj našoj tužnoj braći, koja danas muku muče pod tuđinom.

Zato jugoslovensko Sokolstvo baš na dan obletnice stvaranja naše države ponovno naglašuje, da će ostati verno svome glavnome principu, a taj jest, da neumornim, požrtvovnim radom podigne snagu naroda, da ovaj bude posvema siguran ne samo u svome samoodržanju, već da bude spreman i za onaj čas, kada bi trebalo spasavati materinju reč na čitavoj teritoriji, gde danas žive naša braća.

Jugoslovensko Sokolstvo nikada neće zaboraviti ovu svoju braću, svakom će zgodom misliti na njih. Ali uvereno, da im spas i sloboda može doći samo od današnje ujedinjene države, ostati će verno svojoj državi, svome narodu, a uvek na budnoj straži protiv svakog neprijatelja, koji bi pokušao da ili napadne granice ili da dirne u integritet naše države.

DR. IGOR VIDIC (Beograd):

Sokolski ideali

Sokolski ideali, visoki i ponosni temelji slovenske sokolske ideologije, osnovna su životna načela, čvrsta baza za svetovnog shvatanja i tumačenja etičkog smisla života i prirode.

Pomoću njih uče i usavršavaju svoj životni karakter hiljade i hiljade sokolskih duša, pripadnika svih kategorija te veličanstvene organizacije, koja blešti u sadašnjem pokvarenom veku sjajem svog nesebičnog idealizma. Redovi članstva preučavaju i saobrazuju svoje gledanje na svet u smislu i prema pravcu sokolske ideje, u blistavu zoru života naše omladine plamti Tyršev duh kao zlatna sunčana vatra i naši najmanji i najmlađi — naša deca — vrebaju prva životna shvatanja jasnim i nevinim očima kroz svetlu prizmu sokolske vere.

Danas, kada je sveopće životno osećanje i delovanje mehanizovano i klasifikovano, kada se plaća i prodaje i suza i smeh i osećaj po određenoj tarifi, kada lažni proci i nadriplekari ugušavaju dušu čovjeka otrovnim gasovima svoje patološke mašte — potrebni su nam više nego ikada sunčani, vedri, radni i večiti ideali, kako ih je zapisao u naša srca naš veliki voda.

Vaskrs, preporodjenje čiste i nepokvarene čovečnosti, novo rođenje više duševnosti, verovanje u bolju etičku budućnost čovečjeg rada danas traži neminovno svu snagu, svu toplinu naših sokolskih srdaca i duša, onu idealnu jelinsku harmoniju duše i tela, koju može da stvori jedino sokolska škola života — naša vežbaona. Ovdje se izgrađuju mišići i karakteri, ovdje se čeliči telo i duša. Tko nije prošao kroz tu sokolsku životnu školu, nije prodro u sokolsku ideologiju u svojoj najčišćoj suštini.

Životna snaga sokolske ideologije, naših sokolskih ideala, ogromna je. To zna svaki onaj, koji se je u besnom vrtlogu našeg vremena borio za spasavanje svoje ličnosti, za spasavanje svoje svoga ja. U tegobnim i gluhim satovima avetinskih noći, kada se ugasi i poslednja buktinja znanosti i sveta vatra filozofije, zaplamti duboko u srcu usamljenog borca nepobedni, sjejni plamen sokolskih ideala, koji ožari mračne misli i uspravi umorno sagnutu čelo.

U tajnim praiskopskim hramovima velike prirode rođene su klice sokolske životne filozofije, u umovanju i stvaranju većito mlade zemlje sniva njihov početak i kraj. Iz najdubljih ponora zemaljske utrobe pa do sunčanih visina i neshvatljivih bajnih viedika vasiona penju se sokolski ideali, iskristalizovane sanje svega čovečanstva, koje je genijalni duh čovjeka formulisao u lapidarne reči: Jednakost, bratstvo, sloboda!

Rođene u blistavim nezaboravnim snovima prvog zemaljskog proleća, u sunčanjoj, toploj mašti jonskih pesnika-mudraca, vaskrsle su u velikim istorijskim danima velike francuske revolucije, gde su najveći i najbolji lapidarnim zakonima obeležili čovečanstvu put i pravac budućnosti. Kao Sokoli osećamo svu veličinu i grandioznu dubinu tih reči, no naše slovensko srce napunjuje ih naročito našom toplinom i žarom, koji uzdiže naročito filozofski pojam bratstva u srdačnu sferu prisnog i zbiljnog pobratimstva — do groba, do smrti.

Soko stoji na bazi tih svojih ideala u areni čovečanskog napretka, jak i gord, naoružan štitom idealizma i mačem pravde. A njegova radina, muška i ponosna ljubav, koja obuhvata čeli svet, a naročito slovensku zajednicu, obraća se najtopljiim žarom svojoj rodnoj zemlji, noseći joj miris i sjaj svih svetskih dobara i snova. U rodnoj zemlji cveta drvo njegove ljubavi u sjajnim belim bokovima cveća, tu mu rada misao i srce najplemenitije osećaje.

Iz te sokolske ljubavi, koja je još za vreme robovanja i ratovanja, za vreme svade i lutanja tiho i nečujno gradila i stvarala novu generaciju svesnih, jasnih i gordih karaktera i

drugoga, tada se predavanja mogu održati zajednički.

Prosvetna predavanja treba da posećuju osim spomenutih i svi članovi uprave.

Naveće bi se održala dva časa od 8 do 10 sati za sveukupno članstvo sem dece. Na jednom času članovi i nastajci vežbali bi sprave, strojne i proste vežbe, a na drugom moralo bi doći i ono članstvo, koje ne vežba, da čuje predavanja o disciplini, sletovima, gradnji sokolana, letnjeg vežbališta i sprava te o prvaj pomoći, pevane sokolskih pesama u horu. Ova predavanja bile bi vrlo korisno popratiti, u koliko je to moguće, sa projekcijom slika.

Svakog sveca i nedelje radilo bi se po osam sati i kada bi dva ista predavača ustrajala najmanje šest meseci da obilje jedno te isto selo, pridobili bi naklonost seljaka bolje, nego da se predavači stalno menjaju, a rad nebi trebao nikada da pređe mentalitet seljaka, jer u protivnom postigli bi se negativni rezultati.

Eventualni ispiti mogli bi se održati u sedištu župe, da se usposobe najbolji za seoske prednjake. Ovi tečajevi morali bi se ponavljati barem svake treće godine.

Uveren sam, da bi ovakim načinom vaspitanja Sokola na selu više koristili Sokolstvu, nego dosadašnjim načinom da članovi seoskih društava dolaze u župu na tečajeve, koje obično neredovno posećuju, jer se ti tečajevi održavaju u radnim danima, a to je skopčano sa većim materijalnim žrtvama, napuštanjem poljoprivrednih radova, što seljaci nerado žrtvuju, a mnogima je to nemoguće.

Vaspitanjem Sokolstva na selu podižemo redove i gradskih društava, jer će seoska deca, koja sa sela dolaze u srednje škole, biti već zadojena sokolskim duhom.

Samo onda, kada budemo još jači u sokolskoj organizaciji i kada sva društva budu imala sve propisane sprave, kada narod bude jače prosvećen i ekonomski napredniji tada će se moći održavati redovni tečajevi i sa seoskim Sokolima u okružjima i župama.

stva, prodahnuto iskrenom ljubavlju za svu braću, spremnog da sve žrtvuje za Sokolstvo bez slave i časti, bez koristi i priznanja. Inače, ne bi mogao da spada u naše redove.

Svaki član velike sokolske zajednice mora da je prožet sveću, da radi za jednu veliku i spasonosnu ideju, za opšte dobro, i radeći tako, sam postaje dobar i plemenit. U tome radu on se kristalizuje u jedno jedino biće, u jednu jedinu dušu ujedno jedino veliko sokolsko srce, koje je veliko kao majka otadžbina. Svi Sokoli od Ljubljane do Bitolja, od Jadrana do Dunava moraju jednako da osećaju, moraju jednom sokolskom idejom da budu zadojeni. U tome leži naša snaga. Ne u broju, već u sokolskoj svesti. Snaga je dakle naša u nama samima.

Sokolstvo je deo narodne duše. Ono je niklo iz neminovnih potreba naroda. Ono će živeti dok bude naš narod živeo, jer je duboko uhvatilo u njemu koren, i jer mu je potrebno moralno, fizičko i duševno vaspitanje. Toga radi Sokolstvu je potreba od nesebičnih, ali još većma od svesnih sokolskih radenika. Sokolska ideja će prodrati u narod samo po takovim ljudima, koji su prožeti sokolskom sveću, kojima je Sokolstvo sastavni deo njihove krvi i mesa. Takovi će raditi nesebično i požrtvovno i odgajati svesne Sokole. I do sada u našem pokretu, oruči sokolsku njivu, nije nas bio velik broj, ali smo bili prožeti sveću. Imali smo silan broj jakih protivnika, koji su se svesno ili nesvesno obarali na nas, često i ne birajući sret-

stva. Pa ipak, sokolska je ideja pobedila, postala je spasonosni put nacije i države. Velikoj sokolskoj ideji i sami naši protivnici morali su se pokloniti. Neki iz ubedenja, a neki iz novo stvorenih prilika. Valjda su i ovi uvideli, da su bili na krivome putu. Mi smo se u borbi čehčeli i razvijali. Krčili smo put pomalo, ali sigurno. Bili smo svesni da ćemo pobediti. Sada treba da prikupljamo snage, ne za nove bore, već za rad. Da postignemo cilj. A za to se hoće svesnih Sokola. I radinih i požrtvovnih. Naše se članstvo u ovoj godini znatno povećalo. U naš pokret stupilo je mnogo novih ljudi, nove braće. To je dobro. Mi smo ih bratski primili. Ali neka svi budu svesni svojih dužnosti, svesni Sokoli. Ako nisu, treba ih uputiti. Odgojiti. Jer nemojmo se obmanjivati brojem. Sokolska svest je pokretač svih naših dela. Sokolska svest mora da prodr u svačije srce. Bez nje smo kao cvet bez mirisa. Kao telo bez krvi. Snaga ervene košulje je u sreću, koje pod njom bije, u svesti svakoga pojedinca. Svi, koji stupaju u sokolske redove radi ličnih ambicija, radi slave i koristi, ili radi bilo kojih drugih motiva, koji ne rezultiraju iz dubokog uverenja i shvaćanja sokolske ideje, bolje bi bilo da ostanu po strani, jer bi mogli da nanesu samo štetu Sokolstvu.

Zato, Sokoli prigodom naše najveće slave, prigodom 1. decembra, zavetujemo se, da ćemo verno služiti sokolskoj ideji, da ćemo bez slave i koristi raditi za nju, da ćemo pročistiti našu dušu od svega onoga što nije u skladu sa sokolskim načelima. A onda,

braćo i sestre, napojima se na tom vrelu bratstva i koraknimo na rad za bolju budućnost naše drage Jugoslavije!

O novoj podeli župa

O ovome pitanju dosta se raspravljalo i predlagalo. Pojedinici a i župe dali su svoja mišljenja. Nek se čuje i moje. Bit će vrlo kratak, jer su se već izneli dovoljni razlozi pro i contra o podeli župa na banovinske.

Po mojem mišljenju, nakon svih iznetih razloga, za to sam da se izvrši podela župa po banovinama, jer nije nikako shodno da nekoliko društava jedne župe, koja je u jednoj banovini, ostanu na teritoriju druge banovine. Ali pošto su neke banovine teritorijalno vrlo prostrane i u nekima je sedište na periferiji, neka se u pojedinim banovinama osnuju i po dve župe. Pa da se i u svakoj banovini osnuju dve župe, ne bi ih bilo nego 18. Svaka župa neka se podeli na okružja.

Mislim, da bi ovakova podela bila najbolja.

Dobar prednjak

Sposoban za samostalno vodstvo društva u tehničkom i administrativnom pogledu, trgovački pomoćnik specerajske i delikatesne struke, traži odgovarajuće nameštenje. Ponude uputiti upravi lista.

BENDIS IVANKO (Kotor):

U čemu je naša snaga

Sokolstvo je jedna organizacija, a kao takova, osnovana je na nekim principima. Da bi se ti principi proveli i postigla svrha, potrebno je, da svi njeni članovi budu prožeti idejom vodi-

ljom i sveću, da služe jednome pokretu, koji ide za tim da stvori novi i viši tip jugoslovenskog čoveka, zdrave duše i tela, odanog sina kralja i otadžbine, pobornika narodnog jedinst-

V. SV.:

Napred! Ni koraka natrag!

Sokolstvo mora da ima kao vaspitna organizacija pored ostalih svojih institucija i svoju primerno uređenu statistiku. Znam i uveren sam, da pretnog držje ovo kao nekakvo potrebito zlo, kao nekakvu nepotrebnu stvar — slobodno im; ali oni ne znaju čemu treba da služi sokolska statistika. Tim više pak treba da se zanimaju za stanje i učestvovanje društava i župa oni odgovorni, vodeći sokolski faktori, staroste, načelnici, prosvetari i ostali funkcioneri, kojima napredovanje ili razvijanje organizacije odnosno njezinih jedinica ne sme da bude sporedna stvar. Zadaća je sokolske statistike pak da skuplja i prikuplja potrebnu gradnju i podlogu za upoznavanje stanja, a što je potrebno da se kasnije na osnovu toga mogu stvoriti odgovarajućiji zaključci.

Toliko za uvod.

Pre izvesnog vremena čitao sam u „Sokolskom Glasniku“ nekoje statističke podatke o stanju našeg Sokolstva, koji su mi se odmah na prvi pogled učinili netačnim. To naime nije bilo stanje našeg Sokolstva, već ondanšnje momentano stanje saveznog katastra, koji, naravno, nije bio kompletiran, naročito što se tiče novih društava i četa; pa i mnoga starija društva su zbog sletskih priprava i drugih uzroka prekinula tačno poslovanje, što će se morati da nadoknadi, jer savezni katastar mora da bude tačan. Ovo ondanšnje stanje saveznog katastra, što ponovo podvlačim, dalo je pak povoda veoma oštroj kritici br. Bogičevića, ali na krivoj osnovi, što se vidi iz gornjih izvadanka.

Neka me se ispriča, ali ja nigde nisam prijatelj onog razvoja na skokove, bez temelja, a najmanje u Sokolstvu. Nikako nije pravilno, da društva rastu kao gljive posle kiše te se time stvara samo masa članstva, koje slabo poznaje sokolsku misao i koje samo oduševljeno proživljuje „medveće mesece“ prve dobe društvenog opstanka, ali se odalečuju od rada, kad

treba uzdržati kontinuitet. O tome znali bi društveni načelnici i načelnice da kažu i po koju oštru. Zato ne smemo da zameramo župama, ako polaganom, ali sigurno rastu, već treba da prekorimo one, koji dopuštaju ili žele brz razvoj a koji naravno ne može uhvatiti tako čvrsto korenje, kakovo je potrebno svakoj sokolskoj četi ili društvu bez iznimke. Naglost nije preporučljiva, naročito ne kod Sokolstva, koje od svakog pojedinca traži ne samo da bude odan ideji, već i volju prema ustrajnom, tačnom, požrtvov-

nom i nenaplativom radu i to iz dana u dan, iz godine u godinu.

Dakle, koliko nas ima Sokola i Sokolice u Jugoslaviji? Kako je sa našom omladinom? U tu svrhu izradio sam nekoliko dijagramskih tablica, koje neka svakome čitaoču „Sokolskog Glasnika“ pokažu, kako je bilo pre i kako je danas. Teško je naime pisati o stanju našeg Sokolstva, a da se nebi dodiruno i brojeva, ali pokušao sam da ih svjedem na najmanji meru, jer znam, da će diagrami postići svoj cilj. Ukupnim brojem nadmašili smo

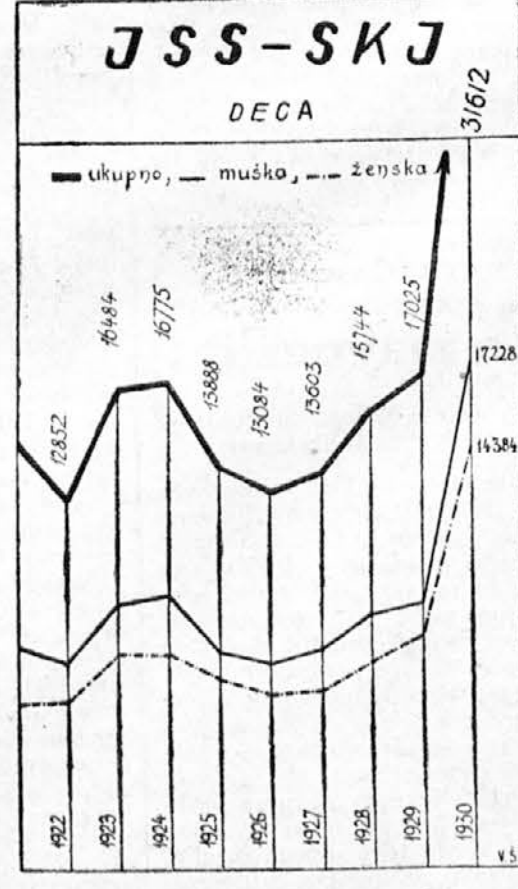
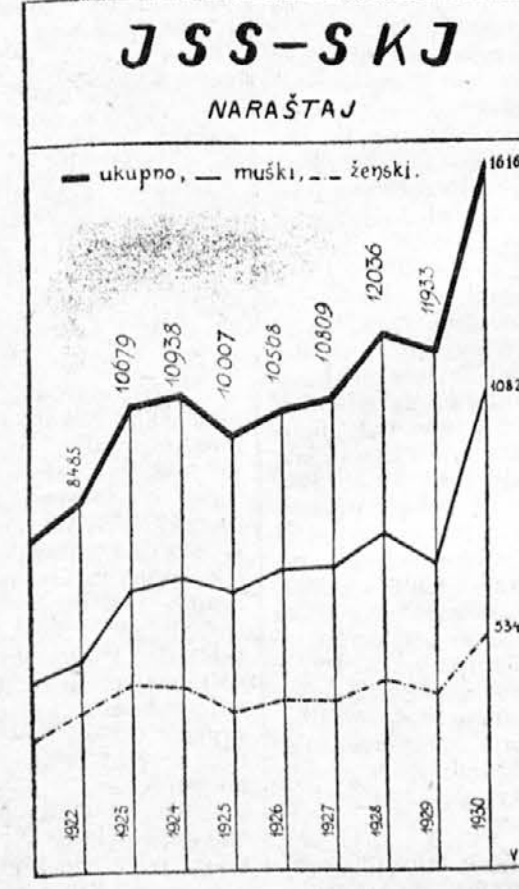
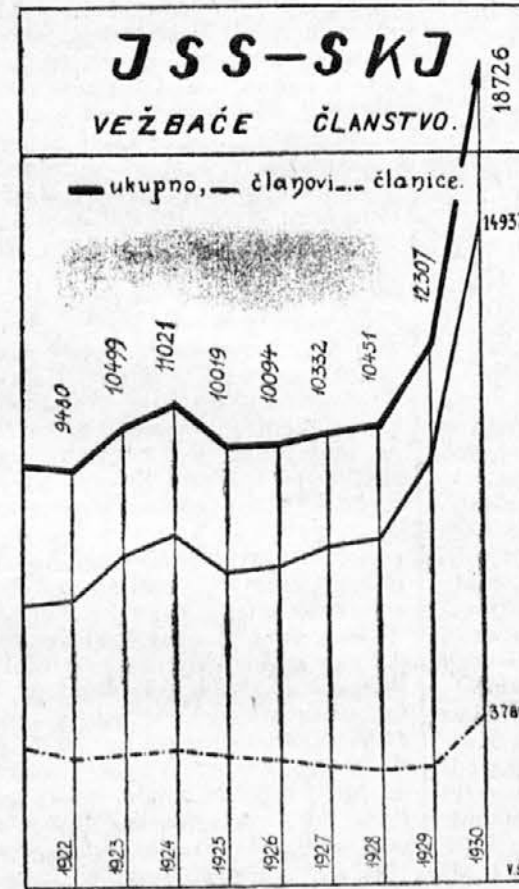
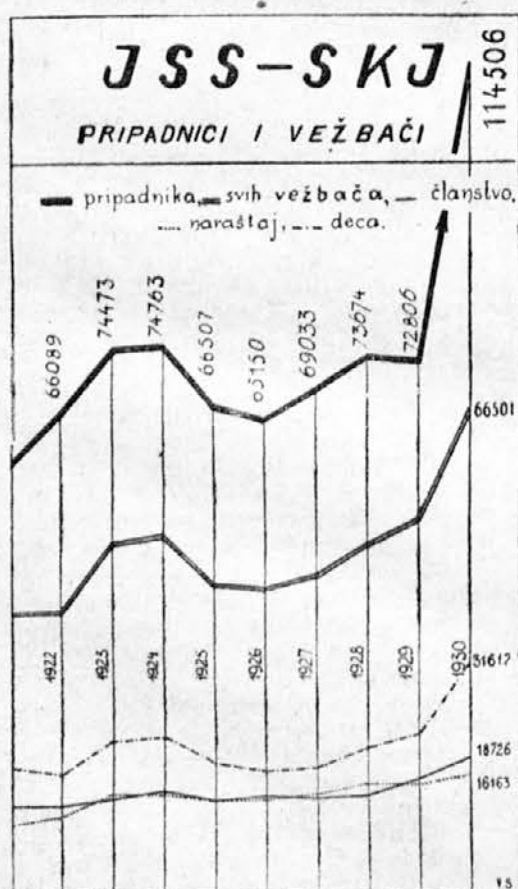
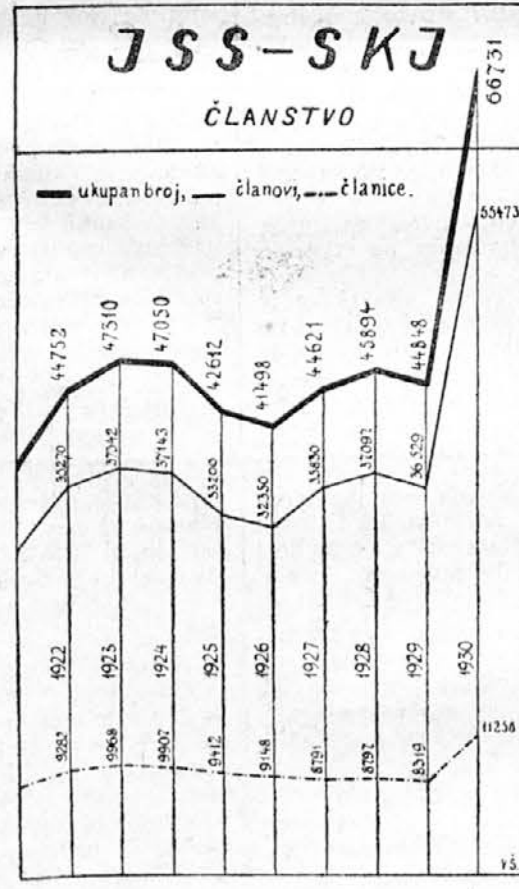
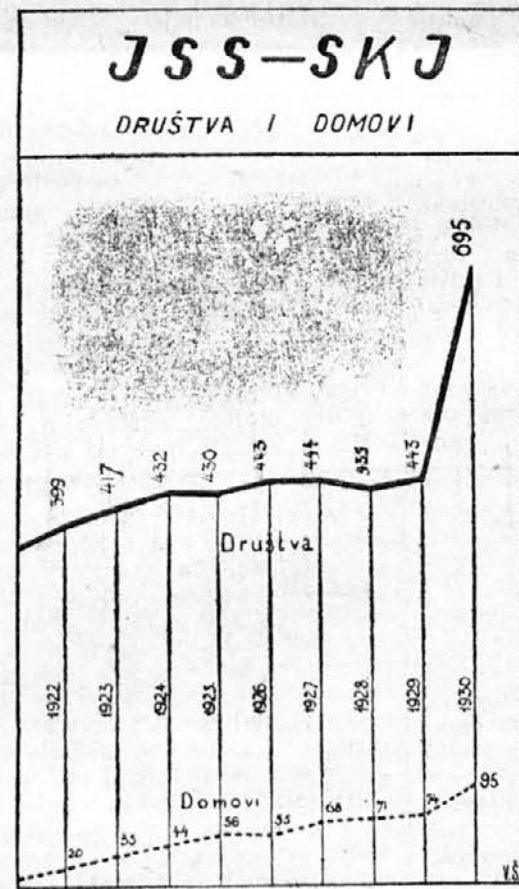
prvih sto hiljada! Još prošle godine bili smo daleko ispod toga i ni izdaleka nismo mogli da očekujemo takav razmah. Ali osnivanje SKJ kao u državi jedinstvene vaspitne organizacije u telesnom i moralnom pogledu moralo je da pokaže put prema gore. Kao prva posledica toga u društvima bivšeg JSS osetilo se veliko olakšanje pri daljnjem radu, jer su time bile odstranjene nekoje zapreke za daljni razvoj te je konačno od najviših činioaca jedino Tyrševo Sokolstvo pozvano da preuzme daljnji rad na vaspitnom

polju. Time je otpočeo sadašnji sokolski razmah. Naravno i razumljivo je pak, da to nije moglo biti odmah i odjedamput, u prvim mesecima. U redovitom radu nastao je izvesan zastoj radi reorganizacije, a također i radi selitbe sokolskog centra iz Ljubljane u Beograd; i danas još nije sve tako, kako bismo želeli, ipak napreduje sel Ali ne samo ova seoba, već i svesokolski slet koji je takoreći bio »vaneprotas«, sa svojim pripremanjem vezao je sve sokolske idejne radnike, koji su bili na raspolaganju, naročito pak sve načelnike i prednjake, ovu hrptenicu Sokolstva, i nije preostajalo vremena za podroban rad u krajevima bez sokolskih društava. Sve se je moralo odložiti za doba posle sleta. Samo tamo, gde je položaj bio povoljniji, nastala su već pre sleta nova društva.

Danas broji jugoslovensko Sokolstvo 695 društava, koja su udružena u 23 župe ipak čeka skupštinu još tvrd orah, a to je nova podela župskih teritorija.

Važno je pitanje u Sokolstvu pitanje žena. Iz odnosnog diagrama vidimo, da je u poslednjim godinama broj članica neprestano padao i da se je tek posle osnivanja SKJ malo digao, za nekoliko hiljada. Isti sud moramo da izrečemo o broju žena, koje vežbaju, pa bilo to članica ili ženskog naraštaja. Ponovo moramo da postavimo pitanje, kuda će ovo da vodi? Iz podataka sviju poslednjih godina razvidno je, da se pristup iz ženskog naraštaja u redove članica ne vrši u pravom razmeru. Porast je minimalan. Tu treba da razvijaju svoj sokolski rad Sokolice same, a na tome treba da imaju interesa i svi mi. Nisu male zasluge čehoslovačkih Sokolice za razvoj njihove sokolske organizacije.

Kod čitanja malih statističkih iskaza za sokolski kalendar morao sam na žalost da utvrdim, da ima više od 250 društava, koja nemaju članica. Nehotice mora čovek da postavi pitanje: Nema li u dotičnom kraju ni jedne

Nadalje upozoruje brat načelnik, da Savez francuskih gimnasta u Parizu do godine, u međuvremenu od 11. do 13. jula, priređuje svoj slet. Tom zgodom proslaviće se i 50-godišnjica Međunarodne gimnastičke federacije, čiji je član i Savez Sokola kraljevine Jugoslavije. Odnosni poziv za sudelovanje na ovim svečanostima već smo primili, pa predlaže, da se Savez istome odazove i sudeluje po naročitoj deputaciji. — Predlog se prima.

Nadalje načelnik Saveza naročito radi na tome, da se u opšte u Sokolstvu, a naročito po vežbačima, gaji skijaštvo. U Dravskoj banovini imamo danas već veliki broj Sokola skijaša. Načelnik smatra da je skijaštvo važna grana vežbanja pa zato predlaže, da se u principu zaključuje, da se sve ozlede kod skijanja smatraju kao da su se dogodile kod redovne te ložbe ili na sletovima. — Predlog se prima.

Nadalje brat načelnik upozoruje na narednu olimpijadu u Los Angelesu predlažući, da se već sada ozbiljno raspravi pitanje učestvovanja našega Saveza. Kako u prvom redu ovo učestvovanje ovisi od materijalnih mogućnosti, to predlaže, da Savez u tu svrhu stupi u dodir sa Jugoslavenskim olimpijskim odborom. Nadalje javlja, da su pravilnici svih tehničkih organa izrađeni, a tehnički odbor Saveza u zajednici sa načelnikom razradio je program rada za budućnost i on će biti predložen zboru župskih načelnika, koji će se obdržavati 7. decembra u Beogradu, a za koji je odobrena polovična vožnja. Nadalje upozoruje na potrebu sudelovanja načelnikstva na sednici tehničkog odbora Saveza Slovenskog Sokolstva u Pragu, koja će se obdržavati 10. i 11. januara. Konačno još referiše o saveznoj prednjačkoj školi, za koju se prijavilo 49 članova i 50 članica. — Izveštaj brata načelnika, kao i njegovi predlozi primaju se u celosti.

Pristupa se raspravi o pripremi grada za glavnu skupštinu Saveza gledom na podeljene referate po načelnim pitanjima i odnosima Sokolstva spram javnih pitanja i ustanova.

Nakon debate zaključuje se, da se poverava prvom zameniku starešine bratu Ganglu, da svojom diskrecionom vlašću odredi do naredne sednice izvršnog odbora pojedine referente, kojima ujedno ima odrediti i teme, koje ovi referenti imaju bezuvetno izraditi.

Brat tajnik Brozović izveštava o tekućim poslovima, pa se zaključuje: u novu društvenu zastavu Sokolskog društva Titel ukuaće se spomen čavlić; osvećenje nove društvene zastave Sokolskog društva Velika Kikinda pozdraviće se telegrafski: za desetgodišnjicu proslave Lužičko-srpskog sokolskog Saveza uputiće Savez SKJ u Budimsku svoj pisemne čestitke; knjigu »Antologija jugoslov. misli i narodnog jedinstva« preporučiti će se poseb-

nom okružnicom svima sokolskim jedinicama, da ju preporučite svojem članstvu i po mogućnosti nabave za svoje biblioteke. Savez poručuje jedan primerak za saveznu biblioteku. — Na pisanje R. V. Setona Watsona u brnskim »Lidovim Novinama« o našem Sokolstvu poduzeo je shodne korake br. potstarešina Gangl i na ove članke biti će dolično reagirano. — Arhijerejski sabor Srpske pravoslavne crkve, u svom zasedanju, doneo je odluku o odnosu srpsko-pravoslavnog sveštenstva prema Sokolu kraljevine Jugoslavije i to, da ono može sudelovati u sokolskom radu. Sokolsko društvo

Arandelovac gledom na izgradnju svoga doma uputiće se na propisan put.

Brat potstarešina Gangl podnosi na prihvatanje nacrt proglaša za 1. decembar, koji se prihvata.

Brat Živković podnosi izrađeni konačni nacrt budžeta po banovinama za potrebe pojedinih sokolskih župa. — Zaključuje se, da se budžeti sa najvećim pospešenjem pošalju pojedinim banovinama.

Brat dr. Mirko Buić iznosi pregled stanja i rada Sokolstva u Primorskoj banovini, kao i nacrt organizacije narednog sleta na Jadranu.

veslanjem i plivanjem, u čemu postiže prvenstvo. God. 1884. izabran je načelnikom Smichovskog Sokola, a iza četvrtne godine načelnikom i župskim inspektorom Sredočeške župe. Godinu dana kasnije vodi kao 27 godišnji pravnik jedno od prvih društava na utakmice u Pariz, odakle se vraća sa zlatnim listom palme i sa medaljom Unije francuskih gimnasta God. 1891. postaje načelnik matičnog sokolskog društva u Pragu, a sledeće godine 23. marta izabran je u predsedništvo ČOS, a dva dana kasnije postaje njezin načelnik. Kada je god. 1908. osnovan Savez Slovenskog Sokolstva postaje i njegov načelnik. Pod njegovim vodstvom pobeduju vrste čeških takmičara u Francuskoj, Belgiji, Jugoslaviji, Luksemburgu i dr. God. 1893. uveo je u Sokolstvo današnje vežbače odelo.

Njegov literarni sokolski rad je svestran. Napisao je mnogo tehničkih priručnika, članaka u časopisu »Sokol« i drugim sokolskim knjigama. Sam malo gvori, ali radi. Druge pobuđuje na

rad, organizuje odlazke u inostranstvo i t. d. God. 1895. poslan je od ČOS u francusku vojnu školu u Yoinville, odakle je doneo dugi i kratki štap, šakanje te novi nazor u mačevanju sabljom i floretom. Naročitu pažnju posvećuje vežbanju mladeži, žena i odgoju vežbačkog članstva. 28. oktobra 1918. doživljuje sreću, da postaje komandant čehoslovačke vojske i straže. Sedam godina kasnije pak se ispuni njegov dugogodišnji san — Tyršev dom i u njemu stalna prednjačka škola.

Želimo bratu Vaničku, da bi u miru što pre ozdravio i opet preuzeo tehničko vodstvo svoga slovenskog Sokolstva.

IZ UREDNIŠTVA. Radi obilnog gradiva bili smo prisiljeni izostaviti članke braće: prof. I. Ivančica, dr. E. Mejaka, ing. M. Kvapila, dr. M. Kovarčica, M. Konjodžića i G. Miloševića, kao i ostale vesti, a što ćemo doneti u narednom broju našeg lista od 11. XII.

Brat dr. Jindřich Vaniček otstupio

Kako saznajemo, načelnik Čehoslovačke Obce Sokolske br. dr. Jindřich Vaniček iz zdravstvenih razloga podao je ovih dana ostavku na svoj položaj u ČOS.

Pismo, kojim je br. dr. Vaniček podao ostavku, a koje je poslao sednici tehničkog odbora ČOS, održanoj u Pragu 23. o. m. glasi:

Braćo! Duboko dirnut pišem ovo pismo, koje treba da Vam iskaže ono, što usmeno ne mogu da učinim, jer prelazi moju snagu; opraštam se od Vas, opraštam se od Sokolstva, koje mi je u životu bilo najdragocennije. Ima od toga baš 53 godine, otkako me je sreća mog života povela ka Sokolu. Pre 38 godina saglasno ste me postavili na čelo tehničkog sokolskog rada. Čitavo ovo vreme, koje se može uporediti sa prosečnom dobom čovečjeg života, zajedno smo radili, u sporazumu i miru na razvoju Sokolstva, sretni u našem radu. Nadošla pak je bolest, koja mi je oduzela snagu, koje su potrebne vodi Sokolstva. Zato vraćam danas u Vaše ruke svoju funkciju, koja nije ničim okaljana, koju sam uvek držao krunom svog života te se opraštam s Vama i s dragim sokolskim vežbačima, zahvaljujem Vam se za Vašu ljubav i odanost te Vas molim, da i u buduću ostanete verni nauci Vašeg učitelja, ne obzirajući se na tuđe glasove i da bi stalno radili na tome, da se dižu snage i samosvest našeg naroda i svega Slovenstva. Neka živi na vekove silno i krasno Sokolstvo! Na zdar!

U Pragu, 22. novembra 1930.

Dr. Vaniček.

Brat dr. Jindřich Vaniček jedan je od najistaknutijih lica u celom slovenskom Sokolstvu, kojemu je bio od godine 1926. i načelnik. Rodio se 1. januara one godine, kad je u Pragu niknulo prvo sokolsko društvo. Godinu pre polaganja gimnazijske mature, 1879., stupio je u Malostranski Sokol. Sam dr. Miroslav Tyrš ocenjuje brata Vanička pri društvenoj javnoj vežbi

Brat dr. Jindřich Vaniček

kao »snagu, bogatu pojedinostima«. Pored rada u Sokolu, bavi se mnogo

KNJIGE I LISTOVI

»KOD LUŽIČKIH SRBA«

Već prošle godine počeo je u »Sokolskom Glasniku« izlaziti kao podlistak putopis br. Vekoslava Bučara »Kod Lužičkih Srba«. Ovih dana, baš za desetgodišnjicu opstanka Lužičkog Sokolstva, izašao je ovaj putopis u knjižici, koja je prvo duže informativno delo na našem jeziku o Lužičkim Srbima, toj najmanjoj grani Slovenstva. Br. V. Bučar, koji je prošle godine proputovao svu srpsku Lužicu od juga do severa, ne opisuje u knjizi samo svoja putovanja, već na veoma lep način prikazuje i kulturni, politički i narodni život Lužičkih Srba. Upozna-

je nas sa pojedinim nacionalnim radnicima, njihovim Sokolstvom, književnošću, istorijom, studentskim prilikama i t. d. Knjiga je ilustrovana sa 38 slika. Pridodan joj je i duži geografski uvod. O delu samom pozabavićemo se u jednom od narednih brojeva našeg lista. Danas ovu knjigu, koja ima 172 stranice, najtoplije preporučujemo svima, koji se zanimaju za Lužičke Srbe, a naročito svakom našem sokolskom društvu, koje ne bi smelo, a da je ne nabavi za svoju biblioteku. Cena je knjizi 16 Din, u tvrdom platnenom povezu 25 Din. Porudžbine prima Jugoslovenska Sokolska Matica u Ljubljani, Narodni dom.

Račun Poštne hranilnice Ljubljana št. 10.680

Kranjska hranilnica, Ljubljana TELEFON LJUBLJANA št. 2481. 000000

Oblastna hranilnica, Maribor, s podružnicom v Celju

Račun Poštne hranilnice Maribor št. 12.363
Telefon Maribor št. 2281

Račun Poštne hranilnice Celj št. 10.727
Telefon Celje št. 93

sta denarna zavoda dravske banovine, ki jamči za vloge z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo.

Vloge na knjižice in tekoče račune obrestujeta najugodnije. Dovoljujeta kredite proti vknjižbi na prvem mestu, v tekočem računu in proti amortizaciji, dajeta menična posojila, vršita vse kontokorentne posle.

NAJBOLJ VARNA NALOŽBA DENARJA!

Ustanovljena leta 1881.

Celjska posojilnica, d. d. v Celju

v lastni hiši, Narodni dom

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodnije, nudi popolno varnost in izplačuje točno.

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeke na inozemstvo. Izdaja uverenja za izvoz blaga. Za varnost hranilnih vlog jamči poleg zavodovih aktiv po Din 100.000.000— še lastna glavnica in rezerve, ki znašajo nad Din 14.500.000.—.

Podružnici:

MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 11. - ŠOST. NJ (v lastni hiši)

Jugoslavensko industrijsko i trgovačko d. d., Zagreb

Centrala: Trz burze 1/I

Telefon: br. 20-17

Tvornica dugmeta, Zagreb

izradjuje sve vrsti dugmeta iz kamenoga oraha

Tvornica kovinskih proizvoda, Mahično kraj Karlovca

izradjuje sve vrsti limenih konfekcionih i limenih dugmeta za hlače, kao i kopče za hlače, te krunske čepove i ine limene artikle

»Jugočeska«

Jugoslavensko-česka tekstilna industrija d. d. Kranj

Jury sveopće te međunarodne izložbe u Liègu (Belgija) priznala nam je za izloženu robu, t. j. bojadisane i štampane kotone, flanelle, baršune i robu iz vještačke svile, najvišu ocenu

»Hors Concours«

Glavna hranilnica

P. Z. Z. N. Z.

pri Sv. Lenartu v Slov. goricah

se priporoča slavnemu občinstvu za vse v njeno stroko spadajoče posle

i tačan izveštaj o stanju u njihovim društvima.

Starešina: Ivo Polić, v. r. Prosvetar: Ivan Ivančić, v. r.

Pitanja po kojima će društveni prosvetari sastaviti svoj izveštaj o stanju u njihovom društvu:

- 1. Postoji li u društvu prosvetni odbor ili prosvetar vodi sam prosvetni rad?
2. Ako u društvu postoji prosvetni odbor, koliko ima članova i koji su ti članovi (ime, prezime i zanimanje njihovo)?
3. Je li prosvetni odbor, odnosno prosvetar postavio svojem delovanju određen cilj, kakav je i kako ga postizava?
4. Ima li društvo podesne prostora i za prosvetno delovanje?
5. Ima li društvo svoju čitaonicu, koje su u njoj novine i kako ju članovi polaze?
6. Ima li društvo svoju člansku knjižnicu, prednjačku ili naraštajsku knjižnicu, koliko je u njima knjiga sokolskog sadržaja, koliko drugog i koliko se članovi i naraštaj njima služe?
7. Ima li društvo koje drugo pomagalo za prosvetno delovanje (skioptikon, pozorište, radio i t. d.)?
8. Tko u društvu vrši dužnost novinara, tko izvestioca za sokolsku štampu, a tko izvestioca za narodno prosvetovanje?
9. Ima li društvo knjigu »Zbirka novinskih isečaka« vesti iz Sokolstva?
10. Koliko primeraka »Sokolskog Glasnika«, »Sokolica«, »Naše Radoštie«, »Sokola« i »Sokola na Jadranu« društvo prima, a koliko društveni članovi, naraštaj i deca?
11. Kakovo je sada stanje u vežbaonici članstva, naraštaja, dece i prednjaštva?
12. Saraduje li prosvetni odbor s prednjačkim i kako?
13. Je li društvo do sada priredilo koju javnu priredbu, kako je ona uspešla u moralnom i sokolsko propagandnom pogledu? Koje su se pogreške i koji nedostaci tom prilikom pokazali?
14. Gaji li prosvetni odbor i opštu narodnu prosvetu (javnu čitaonicu, javnu knjižnicu, pozorište, pevački i glazbeni otek, opšta kulturna, gospodarska, higijenska predavanja i t. d.)?
15. Postoji li u mestu koje udruženje ili ustanova, koja širi narodnu prosvetu?
16. Radi li prosvetni odbor ruku o ruku s tim udruženjima ili ustanovom ili im možda konkuriše?
17. Je li sokolski rad u mestu sprečavan, je li ovisan od nekih drugih vansokolskih faktora? Ako da, kako da se tome doskoči?

ŽUPA TUZLA

NOVO SOKOLSKO DUŠTVO.

Na skupštini, koja je održana u Zepču 26. oktobra o. g. osnovano je Sokolsko društvo. U upravu župa je imenovala ovu braću: stareš. Rajter Josip, zam. star. Radivojša Đorđo, prosvetar Muftić Hazim, načelnik Popović Milihoje; članovi uprave: Pečenka Vladimir (tajnik), Primer Kosta (blagajnik), Babinjac Mustafa (matičar), dr. Nikola Kisić (lekar), Mošo Musafija (prets. oteška trezv.), Abdulah Spahić, Kontić Ivo. Zamenici: Ivan Gojsilović, Eliša Kabiljo, Osman Mulabegović, Tadić Ćiro, Dervišević Dulaga, Avram Musafija, Dogladović Mustafa. Revizori: Franković Ferdo, Dodo Aćim.

Od osnivanja Sokola kraljevine Jugoslavije do danas Sokolska župa Tuzla povećala je sa sedam novih sokolskih društava, te broji svega 23 društava.

NOVE SOKOLSKKE ČETE.

Tokom prošloga meseca osnovane su sledeće seoske sokolske čete: Srpska Grapska, Boljanić i Kožuhe (Doboj), Bos. Petrovo selo i Kalkmuk (Kreka) i Gornji Zabar (Brčko). U uprave četa imenovana su braća: Boljanić — stareš. Gajić Tripko, zam. star. Kra-

ljević Ivan, tajnik Vukeljić Đuro, blagajnik Lukić Todor, načelnik Todić Todor; revizori: Stanković Gosto i Sofrenić Mitar, ref. za trezvenost Simić Dušan. Kožuhe — stareš. Tomić Spasoje, zam. star. Marić Milan, tajnik Cvijanović Branko, blagajnik Nikolić Ljubomir, načelnik Žilić Zarije; revizori: Gavrić Miloš i Seksan Miloje, ref. za trezvenost Đorđić Branko. Srpska Grapska — stareš. Cvijanović Jovan, zam. star. Banjanin Boško, tajnik Urošević Boško, blagajnik Grujić Jovan, načelnik Grujić Đorđe; revizori: Vasiljević Simo i Antić Dušan. Bos. Petrovo selo — star. Maksimović Stjepan, zam. star. Đurković Đoko, tajnik Stjepanović Aleksa, blagajnik Maksimović Janko, načelnik Ristić Milutin; revizori: Pušeljević Danilo i Katanić Nedeljko. Kalkmuk — stareš. Tomić Miloš, zam. star. Vasić Stanoje, tajnik Vidaković Simo, blagajnik Živković Krsto, načelnik Lazarević Simo; revizori: Vidaković Mika i Majstorović Jovica. Gornji Zabar — stareš. Dragić Joco, zam. star. Mojsić Jovo, tajnik i načelnik Radulović Radivoje, blagajnik Sajlović Lazo; revizori: Milčić Pero i Mojsić Petar; referenti sekcija: Novaković Mihajlo, Stevanović Pero i Mitrović Đoko.

Prema tome Sokolska župa Tuzla broji do danas 14 seoskih sokolskih četa.

ŽUPA VELIKI BEČKEREK

SOKOLSKO DRUŠTVO VRŠAC.

Održanje prednjačkog tečaja. Kako se i u našem društvu osetio veliki priraštaj u članstvu, to se i nametnula potreba prednjačkih sila, i da se ovome u nekoliko doskoči, društvo je priredilo svoj prednjački tečaj. Tečaj je ovih dana otpočeo svoj rad. U tečaj se je prijavilo preko 20 članova i članica, a većinom su učeni i učenice učiteljske škole. Što je od naročite koristi za Sokolstvo, jer će ovi kao budući učitelji mnogo pridoneti širenju sokolske ideje. Pored ovih, tečaj pohađaju također i činovnici i zanatlije.

Tečaj je otvorio pozdravnim govorom društveni starešina brat Vladimir Glišić.

Nakon toga pozdravio je prisutne kao buduće prednjačke društveni načelnik br. Vlačav Martinek, razložio im rad tečaja, napomenuvši, da je disciplina prvi uslov za uspeh u svakom radu.

Predavači na tečaju su braća: V. Kešeljević, dr. V. Šoškić, V. Martinek, Z. Jovanović i sestre N. Bogdanović i T. Martinek.

ŽUPA ZAGREB

SOKOLSKO DRUŠTVO KUTINA.

Odlazak brata Lalića. Dne 18. oktobra otputovao je iz Kutine brat Arsenja Lalić, načelnik Sokolskog društva Kutina. Po zvaničnoj dužnosti premešten je u Udbinu,

i tako Soko u Kutini gubi svog najagilnijeg člana i najaktivnijeg sokolskog radnika. Posle odlaska braće Viktora Ladenbauzera i Branka Vučića, brat Lalić kao načelnik uložio je silan trud na održavanju Sokola u Kutini i svojim neumornim radom zadržao je

sokolske pozicije u najkritičnije doba. Od 1924. god. pa do danas, on je kao vežbač, član odbora, voda dečje kategorije i posle kao načelnik ostavio lep primer požrtvornosti i volje u radu za Sokolstvo. Njegov odlazak pada u času, kada je počela akcija za podignuće sokolskog doma u Kutini.

Povodom odlaska brata Lalića priredeno je 17. oktobra oprošno veče u sokolskoj dvorani, gde se okupilo članstvo svih kategorija. Oprošno veče sa glazbom uz veliki broj prisutnog članstva bio je jasan dokaz kako se braća i sestre dostojno zahvaljuju jednom prednjaku za njegov sokolski trud i rad. U ime starešine brata Helešia, prosvetar brat Čejka pozdravio je br. Lalića sa krasnim govorom zahvalivši mu na požrtvornom sokolskom radu i ujedno požalio, što Kutina gubi odličnog sokolskog radnika. Zatim je u ime ženske dece sestra Desanka Narančić deklamovala jednu pesmicu u ime zahvale za rad u društvu, a brat Lalić zahvalio je braći i sestrama na tolikoj pažnji. Posle plesa održali su govore braća Narančić i Korade u ime odbora, brat Singer u ime braće vežbača i sestra Ivka Majcenović u ime sestara vežbačica. Kako je brat Lalić bio voljan, videlo se po raspoloženju dece, koja su oprštajući se plakala. Sutradan braća vežbači i sestre vežbačice ispratili su brata Lalića na željezničku stanicu, koji je teškim srcem ostavio Sokolsko društvo Kutina, gde je sedam godina savima bratski i sokolski surađivao. U želji da nastavi dalje sokolski rad u Udmini, bratu Laliću bratski Zdravo!

baonu i jednu sobu »Gradanskog doma« uz mesečnu plaću 400 Din i ove prostorije služe za razvijanje društvenog rada. Vežbanje otpočelo je 6. oktobra i vrši se tri puta nedeljno pod vodstvom prednjačkog zbora, koji je proveo sledeći raspored za vodstvo kategorija: voda muškog članstva br. Ante Hrenčević, načelnik; voda ženskog članstva br. Cvetko Šantić, zamenik načelnika; voda muške i ženske dece br. Pavao Vučetić; voda kategorije za sprave br. Vlado Sattler, a osim toga u prednjački zbor ušao je brat Zvonko Rubetić. Dalje, društvo radi sa karikama, koje su privatno vlasništvo, a u izgledu je, da će načelništvu poslati društvu na uporabu jednog konja. U društvu osnovan je i prosvetni odbor, koji će svojim radom upotpuniti svestrani sokolski rad. U ovom odboru nalaze se braća Edo Babić, Franjo Mihun, Josip Kešin, dr. Cvetko Krnjević, Pavao Vučetić, Mr. Ante Hrenčević i Zlatko Najman. Dosadnji prosvetni rad kretao se u sledećim održanim predavanjima: Dne 11. oktobra predavao brat Babić o značenju koroškog plebiscita; 28. oktobra br. Vučetić o oslobodenju Čehoslovaka i njihovoj kulturi; 19. i 26. oktobra br. dr. Krnjević o građi čovečjeg tela uz prikazivanje slika. Na osnovu dopisa redakcije »Malog Istranina«, a na predlog potstarešine brata Brlekovića, svi članovi uprave pretplatili su se na list »Mali Istranin«, koji dolazi u 22 primerka na naše društvo i deli se izmenično među sokolsku decu. (A sokolski listovi? Op. ured.)

Inače društveni rad razvija se povoljno, pa ima nade da će naše društvo pod vodstvom braće Vladimira Rubetića, starešine, Maksa Brlekovića, potstarešine, Ante Hrenčevića, načelnika, a uz čvrstu volju i potporu članstva napredovati u svom radu, koji će uroditi dobrim plodom i dovesti društvo na dostojnu visinu.

Pozor! Za vse ondulacije, lasna dela, barvanje in masiranje se priporoča frizer za dame in gospode Engelbert Franchetti Ljubljana Dunajska cesta 20

MANUFAKTURA J.C.MAYER EN GROS EN DETAIL USTANOVLJENO LETA 1834 TELEFON ŠTEV. 2035 IN 3329

ZLATAR IN URAR IVAN PAKIŽ Ljubljana, Pred Škofijo 15 Precizne žepne ure Schaffhausen, Omega, Doxa, Junghaus. 4 letno jamstvo!

Milko Krapež urar in trgovec LJUBLJANA Jurčičev trg 3

Lječilište Krapina liječi po sistemu dr. Winternitza i Kneippa. Upute daje liječnik i vlasnik brat dr. Mirko Crkvenac, Krapina.

PETER ŽITNIK SPLOŠNO KLEPARSTVO Ljubljana Ambrožev trg 9

MAŠINE Poznato je — da svima konkuriše »СОЛИДНОСТ« Теразије 5. пасаж.

ŽAJTRKOVALNICA ŠČURK & VRTAČIĆ Ljubljana, Dunajska cesta 12 priporoča vedno sveže delikatesne izdelke ter pristna domača in tuja vina.

Semena za polje in vrt nudi SEVER & KOMP. LJUBLJANA Zahtevajte ponudbo!

Priporočamo turdko A. FUCHS JUVELIR LJUBLJANA ŠELENBURGOVA 6 Bogata zaloga ur, zlatnine in srebrnine

Novost angleškega in češkega sukna! BOGATA IZBIRA! A. & E. SKABERNÉ LJUBLJANA

Erika Pisači stroj za svakoga! Tražite sliku i opis! The Rex Co. Telef. 2268 Ljubljana Gradišče 10

Komercijalna banka d. d. V ZAGREBU podružnica Ljubljana, Mestni trg 5 (Afilijacija Banke čehoslovačkih legij, Praga) Obavlja vse bančne posle. Sprejema hranilne vloge na najpovoljnije obrestovanje. Prodaja državne obveznice (ratne štete) na obroke ter srečke drž. razredne loterije TELEFON 2005

LEČILIŠTE ROGAŠKA SLATINA 228 m nadmorske visine (Jugoslovenski »Karlsbad«) Sezona: I. IV. do 30. IX. Otvoreno delomično i preko zime uz ograničeno upotrebu lekovitih sredstava. Indikacije: Za želučane bolesti, obolenja creva, za bolesti na jetrima sa žučnim mehurom, na bubrezima i mehuri, za krvne bolesti i obolenja u kolanju krvi, šećernu bolest, reumatizam, neuralgiju, histeriju itd. Lekovita vrela: Alkalično-salinička vrela mineralne vode »Tempel«, »Styria« i »Donat«, od kojih je »Donat« najjača od poznatih lekovitih voda. Sredstva lečenja: Kupelji: Ugljično-kiselinske — omorične-slane — parne i vruće zračne kupelji, dalje električne, zračne i sunčane kupelji. — Terapije: Moderna hidro-, elektro- i mehanoterapija. — Lekovita gimnastika u Zanderovoj sali. — Inhalatorij. — Lečenje mlekom, surutkom i kefirom. — Lečenje na terenu. — Dijetetika ishrana. Cene:umerene: Za vreme pred- i po sezoni (I. IV. do 15. VI. i 1. IX. do 3. IX. vanredni popusti, koji važe i preko zime. Kako putovati sa Rogašku Slatinu: Železnicom via Zagreb-Krapina, ili via Grobno. Dok sezona traje, na sve strane zgodne autobusne veze te direktna kola Beograd-Rogaška Slatina i Budimpešta-Rogaška Slatina. Informacije, narudžbe mineralne vode i sve drugo kroz RAVNATELJSTVO LEČILIŠTA.

Slavko Rus

trgovina z zlatino, srebrnino in švicarskimi urami

Ljubljana

Dunajska cesta 9

USTANOVLJENO 1874
Vrtnarstvo in cvetličarna
KORSIKA ♦ LJUBLJANA

Aleksandrova cesta — Vrtača 3
se priporoča vsem br. društvom.
Aranižmaji, dekoracija, sveže
cvetje, žaluzije in šopki, tra-
kovi vedno na zalogi.
TELEFON 2341
Bratskim društvom 10% popusta
Postrežba točna in solidna.
Cene brezkonkurenčne.

**GRAVIRANJE
ŠTAMPILJE
ETIKETE**

izrađuje solidno i tačno

GRAVERSKI ZAVOD
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA, SV. PETRA C. 18

Posojilnica v Mariboru

Ustanovljena leta 1882. ● r. z. z o. p. ● Telefon šte. 108

Narodni dom

Sprejema hranilne vloge v tekočem računu in na knjižice in jih obrestuje z dnevno razpolago po 5%, proti odpovedi na 3 mesece po 7%. Daje posojila proti vknjižbi po 8%, na menice po 9%. Stanje hranilnih vlog nad Din 80,000.000—, rezervnih zakladov nad Din 5,000.000—.

J. BONAČ SIN

Ljubljanska kartonažna tovarna, Ljubljana

Tovarna za papir in lepenko, Količevo-Domžale

Centrala: LJUBLJANA, Čopova 16

Telefon interurban 23-07

Naslov za brzojavke: Bonač sin, Ljubljana

Izdelki:

Vsakovrstne kartonske in papirne embalaže, krožniki za pecivo, indiarer kapselni, vrečice, registratorji in mape „HERMES“. LEKARNIŠKE EMBALAŽE.

Siva in rjava lepenka, beli in barvasti duplex in triplex kartoni v polah in zvitkih, klobučni papir (Hutpack), papir za kopije, razni ovojni papirji, papirne serviete, toaletni papir „ŠANOL“ itd.

Točna postrežba! Vse prvovrstne kvalitete! Zmerne cene!

SPORTNIKI, POZOR!

Šmudi: Jesenove in hikory, turne, tekmovalne in skakalne. — Stre-mena: Seidi, Sixt, Huitfeldt, Ge-ze, Haug, Seeborg, Haug za tekmovalce in razna otroška. — Palice: tonkin, bambus, paper, japan, tonkin za tekmovalce in leskove. — Maže: Oestby, Brattlie, Söhm, Tinto, Duncinger i. dr. — Čevlje: specialne, garantirano prvovrstne čevlje za smučarje, turiste in drnate. — Drsalke: najboljših svetovnih znamk. — Turistovske predmete: nahrbtnike, vrvi, deruze Eckenstein in druge, cepine, termos steklenice, samovarje in drugo. — Vse potrebščine za lahko atletiko in nogomet priporoča edina specialna trgovina s sportnimi potrebščinama!

„ALPINA“, d. z o. z., LJUBLJANA

Masarykova cesta 12 (palača Vzajemne zavarovalnice).

Sportni klubi dobe pri večjih naročilih popust! Zahtevajte cenike!

DEŽNIKE IN SOLNČNIKE

v največji izbiri priporoča po nizkih cenah

L. MIKUŠ

LJUBLJANA, MESTNI TRG 13

RUDE IN KOVINE

D. D.

LJUBLJANA, MASARYKOVA CESTA 15

Naslov za brzojavke: Rude
Telefon interurban šte. 2827

En gros:

svinec, cink, cin, aluminij, baker, cinkova pločevina, svinčena pločevina, pocinkana železna pločevina, cinkovo belico (izdelek Cinkarne, d. d., Celje), barve, žveplenokisla glina, aluminijev hidrad, bakrena galica, cinkov prah, katran, stare kovine, kovinasti ostanki, rude vseh vrst

Индустрија соколских потрештина

Бранко Палчић

Centrala: Zagreb

Улица Краљице Марије 6

Добављач Савеза Сокола Краљевине Југославије

Брзојавни наслов: Трикотажа Загреб

Телефон број 26-77

ФИЛИЈАЛА БЕОГРАД

Београдска 28

Хотел Праг

Израђујем све врсте соколских потрештина за јавни и излетни наступ чланова, чланова и деце тачно по пропису СКЈ. Надаље препоручам се браћу за израду најмо- дернијих цинкиних оде- жа, која по најновијем кроју израђујем у вла- ститој радионици.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ustanovljena l. 1889. / Gradska štedionica

TELEFON ŠTEV. 2016 * POŠTNI ČEK 10.533

Ljubljana, Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 425 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun in sicer proti najugodnejemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge pr. ti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanj poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nagajajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župniški uradi cerkveni in občine občinski denar. — Naši rojalji v Ameriki nagajajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Klišeeje

vseh vrst, enobarvne in večbarvne izdeluje klišarna

**JUGOGRAFIKA
LJUBLJANA**
SV. PETRA NASIP ŠT. 23
Telefon šte. 2495

**UČITELJSKA
TISKARNA
V LJUBLJANI**
FRANČIŠKANSKA ULICA
TELEFON ŠTEV. 2312

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega / Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige / Ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku / Brošure in knjige v malih in največjih nakladah / Časopise, revije in mladinske liste / Okusna oprema ilustriranih katalogov, plakatov, cenikov in reklamnih listov / Lastna tovarnica šolskih zvezkov / Šolski zvezki za osnov., mešč., sred. šole / Risanke, dnevnik, beležnice / Notni papir / Zvezki za okroglo pisavo

SLETSKE ZNAČKE

kao i sve vrsti sportske i društvene, emajlirane ili samo tlačene, te

ORDENE I MEDALJE

izrađuje u ukusnoj i najlepšoj izvedbi

GRIESBACH I KNAUS

Tvornica zlatne i srebrne robe, sportskih i društvenih znakova
ZAGREB, ILICA BR. 17 (DVORIŠTE)

Najlepša, najcenejša

Miklavževa in božična darila

nudi svojim cenj. odjemalcem staroznana tvrdka

J. M. SCHMITT, LJUBLJANA
PRED ŠKOFIJO 2 / LINGARJEVA ULICA 4

KAVARNA IN RESTAVRACIJA „ZVEZDA“
LJUBLJANA, KONGRESNI TRG

Zbirališče vsega narodnega občinstva V kavarni in restavraciji svira dnevno prvovrstni orkester. Dnevna preditev pesa. — Poleti krasen vrt, pozimi moderna vinska klet. Izborna pijača, gorka in mrzla jedila. — Prvovrstna postrežba.

KONCERT - DVORANA - PLES Se priporočata **FRAN in ROZI KRAPEŠ.**

MEDIĆ-ZANKL

TVORNICE OLJA, FIRNEŽA, LAKOV IN BARV, D. Z O. Z.
CENTRALA V LJUBLJANI — LASTNIK FRANJO MEDIĆ
TVORNICE: LJUBLJANA-MEDVODE
PODRUŽNICE IN SKLADIŠČA MARIBOR — NOVI SAD

LASTNI DOMAČI PROIZVODI:

Laneno olje, firnež, vse vrste lakov, emajlno-lakastih in oljnatih barv. Kemično čiste in kemično olupšane kakor tudi navadne prstene barve vseh vrst in barvnih tonov, čopičev, steklarskega kleja itd. znamke „MERAK L“ za obrt, trgovino in industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo.

CENE UMERJENE. * TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.

Konfekcija za dame za gospode

pri tvrdki:

FRAN LUKIČ, LJUBLJANA
STRITARJEVA ULICA 9

Najnižje cene. Največja izbira.

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA U LJUBLJANI

REGISTROVANA ZADRUGA S OGRANICENIM JAMSTVOM

opskrbljuje u smislu člana 2. svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrebštinama, koje su potrebne za izvajanje programa i za postignuće ciljeva našeg Sokolstva. Izdaje i raspacava tiskanice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističkog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije.

Komisijaska prodaja odora svijju kategorija.

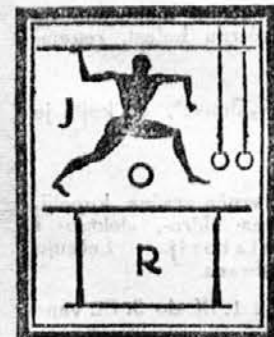
NASLOV: JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA, LJUBLJANA, NARODNI DOM
TELEFON BROJ 25-43. — POŠTANSKO ČEKOVNI RAČUN LJUBLJANA: 13.831
Zahtevajte cenik!

Tvornica gimnastičkih i sportskih sprava

J. Oražem
Ribnica, Dolenjsko

OSNOVANA 1881. GOD.

izrađuje sve sokolske vežbače sprave, opreme čitavih društvenih i školskih vežbaona, sportske potrebštine za laku atletiku, sprave za letna vežbališta, kupališta i bašče ljubljanske, sprave za decu itd. Izrada savršena i elegantna, poslužba najsolidnija, cene najumerenije. — Ilustrovani cenik besplatno.